

'Mijn opa had een stal met 270 varkens. Dat was toen mega. Mijn vader ging naar 1100 varkens. En nu ben ik aan de beurt'

BINNENLANDS BESTUUR SPECIAL

MEGASTALLEN

ONDERZOEK >

Gemeenten in de provincies Noord-Brabant, Overijssel, Gelderland en Limburg kregen tientallen aanvragen voor nieuwe, doorgaans grote veehouderijen.

PAGINA 28

INTERVIEW > Een roze invasie? 'De uitgesproken vrees is tot nu toe niet uitgekomen', zegt Kamerlid Ger Koopmans, wiens amendement de varkenshouders meer ruimte gaf.

PAGINA 33

REPORTAGE > Twee dagen rondgereden in Gemert-Bakel en geen varken gezien. Toch herbergt de Brabantse gemeente 366.000 varkens, gehuisvest in steeds verder groeiende stallen.

PAGINA 34

BESTUUR > Wet-houders worstelen met de vraag hoe megastallen in te passen in de omgeving. Een enkele gemeente gaat de strijd aan met de provincie.

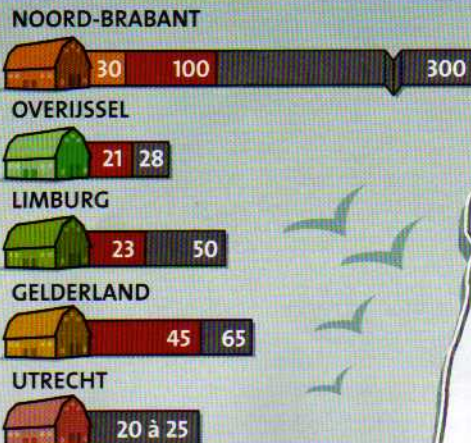
PAGINA 38

OPINIE > Wouter van Eck (Milieudefensie) ageert tegen varkensflats. Albert Jan Maat (LTO Nederland) pleit voor een discussie op basis van feiten: 'Grootschaliger is duurzamer.'

PAGINA 42

Landbouwontwikkelingsgebieden (=LOG)

Te verplaatsen veehouderijen

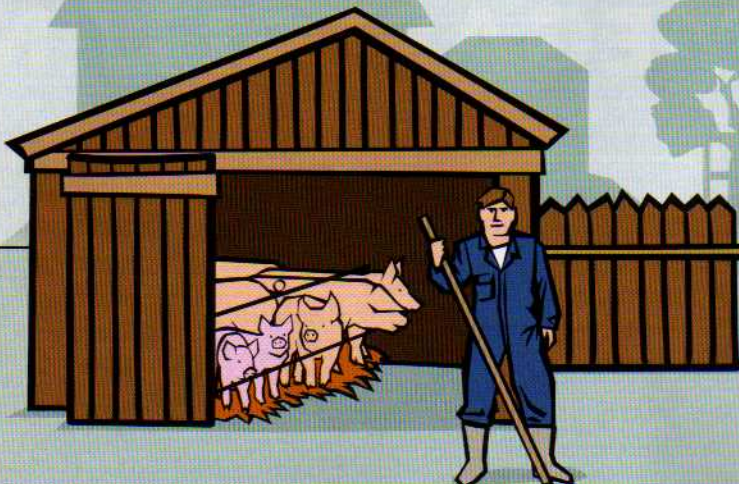
te verplaatsen bedrijven
 reeds verplaatst
 overeenstemming bereikt

Landbouwontwikkelingsgebied.
 Hier heeft de intensieve veehouderij het primaat.

Zoekgebieden in landbouwontwikkelingsgebieden zijn specifieke plekken waar nog plaats is voor ontwikkeling en nieuwvestiging van intensieve veehouderij.

Aanvragen nieuwvestiging in LOG

Overijssel, Gelderland, Utrecht, Noord-Brabant en Limburg zijn de provincies die naar aanleiding van de varkenspestuitbraak in 1997 werden verplicht zogenoemde landbouwontwikkelingsgebieden aan te wijzen. Reden: in deze provincies zitten de grootste concentraties varkens.

Schaalvergroting vleesvarkenindustrie

Aantal bedrijven		Gem. aantal vleesvarkens	
1990	24.281	1990	289
1995	19.627	1995	363
2000	12.895	2000	504
2005	8.602	2005	640
2007	7.576	2007	734

Bron: Landbouwstellingen van LNV

20 maart 2009 / week 12

Illustratie: ©B-graphic

ONDERZOEK > De reconstructie van het platteland is in vijf provincies in volle gang. Er liggen tientallen aanvragen voor nieuwe varkensstallen en kippenfokkerijen.

Platteland in aanbouw

BOUDEWIJN WARBROEK

Noord-Brabant telt verreweg de meeste kippen en varkens. Maar Overijssel is koploper als het gaat om het reserveren van grond waar de intensieve veehouderij zich in de toekomst mogelijk mag ontwikkelen. Hiermee biedt deze oostelijke provincie in theorie de meeste ruimte aan de inmiddels beruchte megastallen.

Uit inventariserend onderzoek door *Binnenlands Bestuur* blijkt dat bij gemeenten in de provincies Noord-Brabant, Overijssel, Gelderland en Limburg tientallen aanvragen zijn ingediend voor de vestiging van nieuwe intensieve veehouderijen. In Utrecht, dat samen met buurprovincie Gelderland één gebied heeft aangewezen waar dit mogelijk is, zijn nog geen aanvragen bekend.

De vijf genoemde provincies zijn in 2002 wettelijk verplicht tot een reconstructie van hun platteland. Dit werd vastgelegd in de op initiatief van toenmalig landbouwminister Jozias van Aartsen (VVD) tot stand gekomen Reconstructiewet Concentratiegebieden.

Aanleiding voor deze wet was het uitbreken van de varkenspest in 1997. Toen deze gevreesde veeziekte steeds verder om zich

heen greep, kondigde Van Aartsen een ingrijpende herstructurering van de intensieve veehouderij aan. De aandacht ging uit naar de provincies met de grootste concentraties varkens. Van Aartsen opperde onder meer verkleining van de veestapel en het aanwijzen van varkensvrije zones.

De aanleiding voor de wet was al achterhaald voordat de uitvoering ervan haar beslag kreeg. In 2004 besloot Europa toestemming te geven voor de vaccinatie van varkens, waarop de varkensvrije zones konden worden geschrapt. Als uitvloeisel van de nieuwe wet, waren de vijf betrokken provincies op dat moment echter al druk bezig met het opstellen van hun reconstructieplannen. Gaandeweg werd de aandacht verlegd naar doelstellingen op het gebied van milieu, natuur, landschap, water, landbouwontwikkeling en leefbaarheid, zoals die ook in de wet al waren vastgelegd.

Ongewenst Op dit moment zijn nog altijd honderden intensieve veehouderijen gevestigd op plekken waar zij volgens de provinciale reconstructieplannen eigenlijk niet meer gewenst zijn, blijkt uit de inventarisatie door *Binnenlands Bestuur*. Deze

zones zijn aangemerkt als 'extensiveringsgebied'. Natuur of woningen liggen zo dichtbij, dat de hier gevestigde bedrijven niet alleen zichzelf, maar ook hun omgeving in de weg zitten. Uitbreiden is vrijwel onmogelijk. Met slechts een relatief kleine groep boeren is tot nu toe overeenstemming bereikt over bedrijfsverplaatsing of -beëindiging.

De provincie Overijssel benadrukt in dit verband dat lang niet alle veehouderijen

Ingrijpende herstructurering na varkenspest in 1997

per se weg hoeven uit de extensiveringsgebieden. 'Maar zij kunnen op de huidige locatie niet doorontwikkelen. Deze bedrijven zitten zozeggend op slot. Indien zij willen doorontwikkelen, zullen ze wel moeten verhuizen', legt een woordvoerder uit.

De provincie Noord-Brabant voegt hier bij monde van Gerard ter Hart, adviseur plattelandsontwikkeling, aan toe dat niet wordt getornd aan bestaande rechten van veehouderijen. Volgens zijn uitleg kan een bedrijf in extensiveringsgebied in sommi-

